

FESTES NADALENQUES (VII)

"LES FESTES"

Aquest és el setè any que per aquestes dates publicam un número de la revista dedicat a les festes nadalenques (QG n° 29, 45, 64, 85, 113 i 134, publicats cada mes de desembre des de l'any 2003).

A aquest número analitzam no només les despeses nadalenques previstes per persona, sinó que realitzam una anàlisi molt més acurada, fins arribar a com afecta la crisi a cada un dels segments de la nostra societat. Com es podrà comprovar, una cosa és que es percebi una disminució global de les despeses a les festes nadalenques, i una altra ben distinta és a quins capítols afecta de manera més significativa aquesta disminució.

Però, a més, resulta molt rellevant conèixer com la crisi afecta de manera profundament desigual a les persones i famílies, segons sigui la seva classe social. I això no només en referència a la seva despesa global, sinó també en la distribució interna d'aquesta despesa (menjars, regals del fills...). Els resultats globals d'aquest Quadern han estat ponderats pel pes poblacional de cada classe social. Tal com feim des de l'any 2003, també analitzam com els ciutadans de la nostra comunitat perceben aquestes festes.

En aquest número no es fa l'habitual anàlisi diferenciat per illes perquè els comportaments són pràcticament idèntics a totes les Balears.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: desembre 2009

ELS EFECTES DE LA CRISI

Tal i com es pot observar a la taula número 1, la **despesa total** prevista per les famílies durant les festes nadalenques experimenta de manera global una disminució del **15,5%**. Cal afegir que aquesta despesa mitjana prevista a Balears és inferior a la prevista pel conjunt d'Espanya, tal i com és pot comprovar a l'estudi de consum nadalenc de Deloitte, que podeu trobar a la secció *Dossiers* de la nostra pàgina web.

El més significatiu d'aquestes dades és la baixada molt sensible del capítol **Oci** (-35,5%), que inclou conceptes com viatges, dinars fora de casa, festes... També és sensible en el capítol

dels **Altres Regals**, que engloben els que no es refereixen als regals per als fills (-18,7%).

Les despeses destinades al **Menjar** experimenten una baixada del -14%, però es mantén per sota la mitjana.

El més significatiu és que els capítols referits als **Regals pels fills** i de **Roba i complements** només baixen un -5,3% i un 4,8%, respectivament.

A la taula N°2 queda palès que encara que patim una situació de crisi, les despeses destinades a regals ocupen llocs preferents dins la distribució de la despesa pel conjunt de la societat.

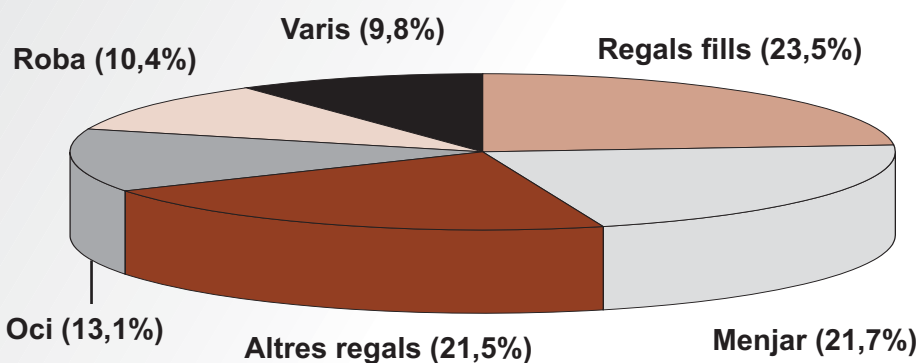
TAULA N°1

DESPESES NADALENQUES PER PERSONA (EN €) I VARIACIÓ RESPECTE EL 2008 (EN %)

TOTAL	Menjar	Regals fills	Roba	Oci	Altres regals	Varis
766	166	180	80	100	165	75
-15,5%	-14%	-5,3%	-4,8%	-35,5%	-18,7%	-8,2%

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

DISTRIBUCIÓ DE LES DESPESES NADALENQUES (EN %)

TAULA N°2

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

NO PLOU IGUAL PER A TOTS (I)

Com es pot comprovar a les pàgines següents, la crisi no afecta a tots per igual: "no plou igual per a tots". Per aquest motiu, oferim unes anàlisis que permeten conèixer com afecta aquesta crisi a cada una de les classes socials.

Així doncs, oferim com a referència una aproximació socioeconòmica a les tipologies de les diverses classes socials, considerant que aquestes no es defineixen per temes purament econòmics i que, naturalment, pot haver-hi col·lectius englobats en diverses classes socials.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA N°3 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	- Grans empresaris
- Joves sense formació	- Mileuristes	- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Rendistes:
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Immobiliaris
	- Pensionistes	- Treballadors autònoms		- Capital
				- Alts directius

El primer que crida l'atenció quan observam la taula número 4 és que la despesa prevista per les denominades classes altes supera **en més d'un 300%** a la despesa de les persones que pertanyen a la classe baixa.

Encara més, si comparam els dos grups amb menor despesa, classe baixa i mitjana-baixa, amb les classes mitjana-alta i alta, veurem que la diferència de despesa és de més del doble: **571 euros per persona enfront els 1.200** de les classes més altes.

Seguint amb les comparacions, és molt significatiu que la classe mitjana tengui prevista **una despesa de 832 euros**, un 45% més que l'assignada a les classes baixa i mitjana-baixa.

Per altra banda, si comparam aquesta despesa de la classe mitjana amb les classes més acomodades, la diferència és similar (**44%**).

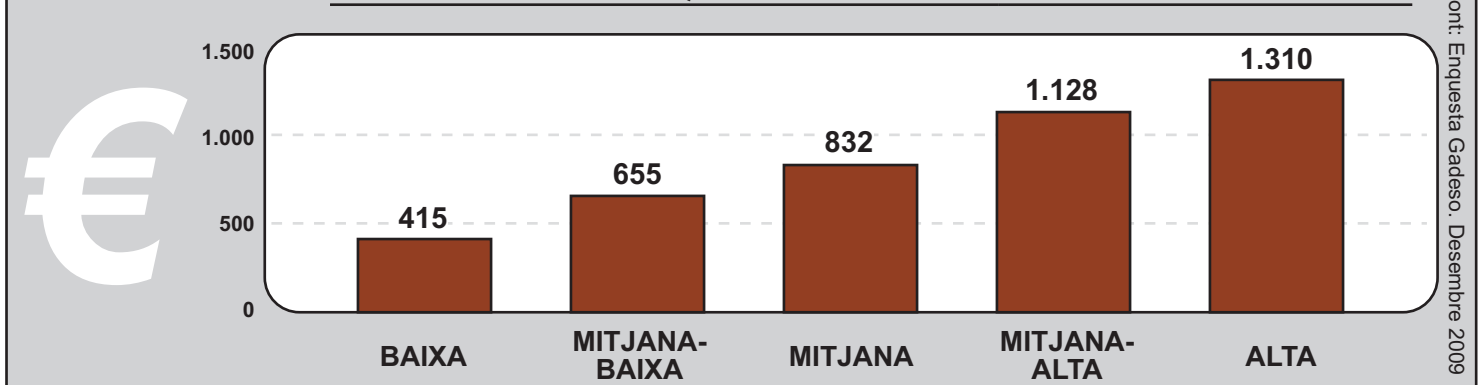
De totes aquestes xifres i comparacions es pot deduir que la crisi està configurant una **societat "dual"**: és a dir, col·lectius (persones i famílies) excloses o en risc d'exclusió (classe baixa i classe mitjana-baixa); i col·lectius que no pareixen ser afectats de manera significativa per la crisi (classe mitjana-alta i alta).

Enmig d'aquests dos extrems, hi trobam la **classe mitjana**, que es troba en una posició més propera a la classe mitjana-baixa que a la classe mitjana-alta, el que pareix demostrar que la crisi està afectant també a aquesta classe mitjana, especialment en una pèrdua de capacitat de consum, fonamentalment per la seva situació sociolaboral, que, com a mínim, provoca inseguretats i incerteses.

Per últim, cal afegir també un factor determinant i que afecta especialment a la classe mitjana: la disminució dràstica per part de les entitats financeres dels crèdits al consum.

TAULA N°4

DESPESES NADALENQUES PER PERSONA SEGONS CLASSE SOCIAL

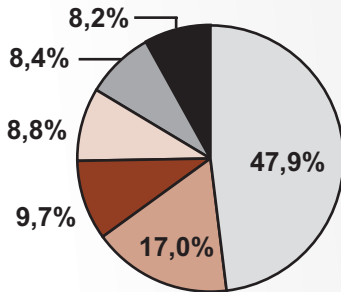

NO PLOU IGUAL PER A TOTS (II)

A continuació es desglossen les despeses nadalenques per cada una de les classes socials explicades a la pàgina anterior. Concretament, s'analitza quin pes té cada un dels capítols, segons la següent llegenda:

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

CLASSE BAIXA

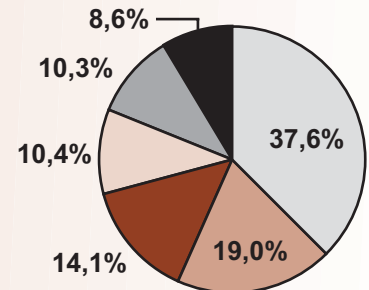
TAULA N°5

Com és lògic, el capítol bàsic de despesa a les classes baixes és el menjar, que suposa quasi el 50% de les despeses previstes per les festes. Baixen sensiblement les despeses dedicades al consum, especialment les referides a l'oci, la roba i complements, els altres regals i el capítol de "varis". També és significatiu que la despesa pels regals dels fills es mantingui en un 17%, tot i ser el més baix, en comparació amb les altres tipologies de classe.

TAULA N°6

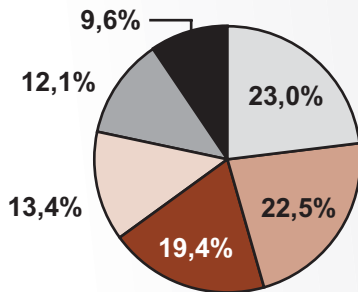
CLASSE MITJANA-BAIXA

En aquest grup es mantén la despesa en menjar com la més elevada, encara que perdi pes relatiu en referència a les classes baixes (37,6%). Seguint un comportament similar a la tipologia anterior, encara que els índexs de béns de consum siguin més elevats, especialment en els capítols referits a regals: un 19% de la "cistella" va destinat als regals dels fills, mentre que un 14,1% es dedica a altres regals.

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

CLASSE MITJANA

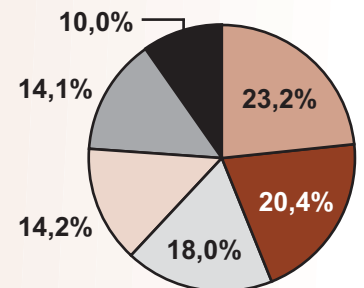
TAULA N°7

Dins els col·lectius englobats dins la classe mitjana s'observa una rellevant disminució de la despesa destinada a menjar, en favor d'altres béns de consum. Així doncs, cal destacar l'augment significatiu de les despeses incloses dins els capítols de regals: 22,5% pels fills i 19,4% d'altres regals. L'oci i la roba i complements també experimenten una certa pujada, encara que d'una intensitat més moderada.

TAULA N°8

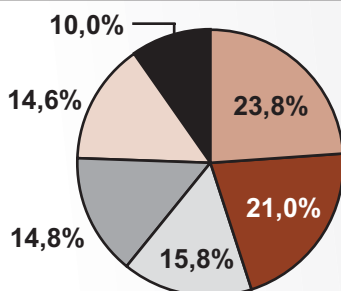
CLASSE MITJANA-ALTA

Dins d'aquest col·lectiu, el primer que crida l'atenció és el canvi de tendència: el menjar deixa de ser el capítol més important dins la despesa nadalenca i es superat pels regals que es fan als fills i pel capítol altres regals, ambdós amb percentatges superiors al 20%. Això no significa que les classes mitjanes-altes (i també les altes) destinin pocs doblers al menjar, doncs en nivells absoluts, la despesa és superior a les classes mitjanes i baixes.

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2009

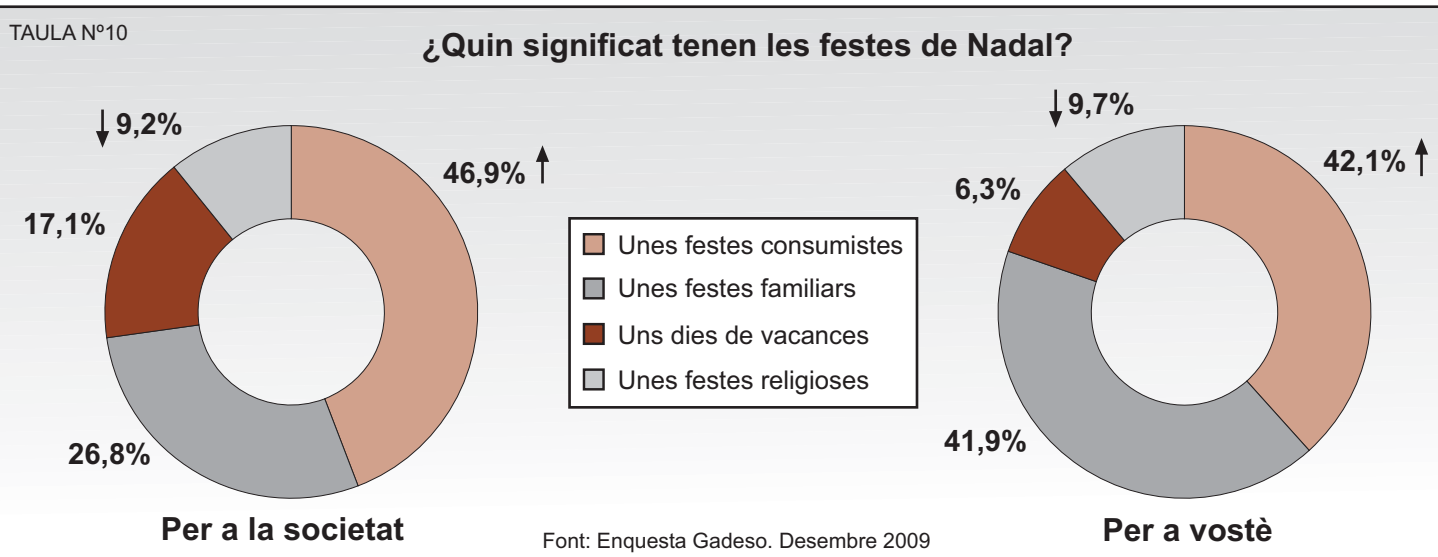
CLASSE ALTA

TAULA N°9

El comportament de la classe alta és molt similar a l'anterior, si bé les tendències observades estan més marcades. Perd encara més pes la despesa destinada al menjar (que és alta a nivells absoluts) i n'augmenten tots els altres capítols. Com es pot comprovar, els regals dels fills, amb un 23,8%, i els altres regals, amb un 21%, són els ítems més rellevants en la despesa de la classe alta, que també gasta més que la resta en oci i en roba.

¿QUÈ SÓN LES FESTES NADALENQUES?

Una anàlisi de la taula número 10 permet deduir que les festes nadalenques a les Illes Balears (i també a a Espanya en general) s'estan "secularitzant". És a dir, que es generalitza la percepció consumista i familiar d'aquestes festes, i cada cop perd més pes la vessant religiosa del Nadal.

Com es pot comprovar a la taula número 10, tenim una percepció lleugerament distinta del que representen les festes nadalenques pel nostre entorn social i el que signifiquen per a nosaltres mateixos.

Des d'ambdues vessants, la personal i la social, es pot observar un augment de la **concepció consumista** de les festes nadalenques en referència a l'any 2008, encara que es consideri que per a la societat aquest component consumista és més elevat.

Tot el contrari ocorre quan ens referim al **caràcter familiar**

del Nadal: un significatiu 41,9% dels entrevistats ho viu com unes festes familiars, però un percentatge molt menor considera que es viuen així a nivell de societat.

El **significat religiós** de les festes també experimenta una certa baixada, tant en la vessant personal com en la social, seguint la tendència observada en els darrers anys en les nostres investigacions.

Per últim, les persones que viuen les festes principalment com uns **dies de vacances** són minoria, encara que el percentatge augmenti si parlem a nivell global.

www.gadeso.org

DOSSIERS SOBRE EL CONSUM NADALENC

Nº276: "Estudio sobre el consumo navideño 2009". (DELOITTE)

Nº277: "Las estrategias del comprador. Navidad 2009. (IRI)

Nº278: "Hábitos de consumo de los españoles. Navidad. 2009. (FUCI)

La Fundació Gadeso us desitja un

BON NADAL...

...I UN MILLOR ANY NOU

(SI ÉS POSSIBLE)

Fundació **GADESO**: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
 TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.
 E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org PÀGINA WEB: www.gadeso.org

